

Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelutuotantosuunnitelman täytäntöönpano ja sen edellyttämät toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi

Aluehallitus 25.09.2023 § 277

8429/02.00.00/2023

Konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä, p. 044 7700577

Aluevaltuusto on hyväksynyt palvelujen tuotantosuunnitelman kokouksessaan 18.9.2023. Vaikka palvelujen tuotantosuunnitelman sisältämät tehostamistoimet toteutetaan, on todennäköistä, että vuoden 2023 lisäksi myös vuosien 2024 ja 2025 tulokset jäävät alijäämäisiksi. Vuoden 2023 tulosennuste on noin 50 miljoonaa euroa alijäämäinen, vaikka palvelujen tuotantosuunnitelman toimenpiteet toteutetaan. Lainsäädäntö lähtee siitä, että vuoden 2025 lopussa taseessa ei voi olla alijäämiä.

Valtiovarainministeriö julkaisi hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksesta päivitettyt laskelmat 31.8.2023. Niissä on huomioitu kuntien lopulliset tilinpäätöstiedot vuodelta 2022 sekä siirtolaskelmia vääristävien tietojen oikaisuja. Tilinpäätöstiedot ovat lopulliset eikä niiden korjauksilla enää ole vaikutuksia hyvinvointialueen rahoituslaskelmiin. Siirtolaskelmia vääristävien tietojen oikaisuista sen sijaan on edelleen syyskuun ajan mahdollista antaa palautetta, eivätkä vuoden 2023 rahoitustiedot siten edelleenkaan ole lopulliset. Etelä-Savon hyvinvointialueen rahoitus vuonna 2023 on viimeisimmän arvion mukaan 695 miljoonaa euroa, kun talousarviossa summa oli 703,3 miljoonaa euroa. Vaje johtuu kuntien tilinpäätösten 2022 perusteella maksettavan laskennallisen kertakorvauksen jäämisestä merkittävästi alle todellisen tason.

Vuoden 2024 rahoituksen ensimmäiset arviot osoittavat Etelä-Savon hyvinvointialueen rahoituksen määräksi 715 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen hallintosäännön 9 §:n mukaan aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Aluehallitus päätti kokouksessaan 28.6.2023 vuoden 2024 talousarvion laadintaohjeesta. Hallituksen päätöksen mukaisesti talousarvion ja taloussuunnittelukauden

tavoitteena tulee olla talouden tasapaino siten, että hyvinvointialue ei joudu arviointimenettelyyn.

Valtuuston hyväksymän palvelutuotantosuunnitelman linjausten toteuttamiseksi ja tulevan talousarvion valmistelun tueksi voidaan käynnistää seuraavat toimenpiteet;

1. Palvelujen ostojen kustannusmuutokset sidotaan uusissa hankinnoissa maksimissaan hyvinvointialueindeksiin, joka vastaa hyvinvointialueen rahoituksessa käytettävää sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalvelujen kustannusten tarkistamisen indeksiä.
2. Hinnankorotukset olemassa oleviin palveluihin käsitellään maksimissaan kerran vuodessa, ei hyväksytä automaattisesti.
3. Vuokratyövoiman hinta on noussut kohtuuttomasti, ja se on merkittävä kuluerä hyvinvointialueen talousarviossa. Hoitotyössä vuokratyövoimaa ei käytetä. Hyvinvointialue pyrkii merkittävästi vähentämään muiden henkilöstöryhmien vuokratyövoiman käyttöä ja samaan hinnoitteluun kohtuulliseksi. Lakisääteiset palvelut turvataan, mutta siihen haetaan muita keinoja kuin ylihintaista henkilöstövuokra- tai ostopalvelut.
4. Tiukennettu täyttölupamenettelyä sovelletaan johtaja-, päällikkö- sekä hallinnollisiin asiantuntijatehtäviin; täyttöluvat myöntää hyvinvointialuejohtaja / toimialajohtaja.
5. Hallintoa ja organisaatorakennetta kehitetään ja kevennetään edelleen ja jatkuvasti; tiimien itseohjautuvuutta lisätään.
6. Henkilöstömitoitukset tarkistetaan ja asetetaan lakisääteiselle tasolle.
7. Mitoitusveloitteet täytetään siirtämällä muuta henkilöstöä perustyöhön ennen uusien virkojen tai tehtävien perustamista.
8. Yleisen palvelujen myöntökriteerit tarkistetaan sekä lähetekäytännöt yhtenäistetään.
9. Matkustuskäytännöt ja oman auton käyttö matkustuksessa tarkastellaan.
10. Konsernipalvelujen tuotantotapojen ja -rakenteiden optimointia jatketaan.
11. Tilatehokkuuden parantamista nopeutetaan seuraavassa ensisijaisuusjärjestyksessä: yksityisiltä vuokratut tilat, kunnilta vuokratut tilat, itse omistettut tilat.
12. Kaikissa palveluhankinnoissa pyritään kilpailun kautta hakemaan volyymin tuomaa kustannustehokkuutta.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaisesti on työnantajan neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi

valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehtoista ennen kuin työnantaja ratkaisee ja tekee lopullisen päätöksen asiassa. Neuvottelut henkilöstön kanssa on aloitettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa siten, että henkilöstöllä on todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa asian lopputulokseen.

Aluevaltuusto käsittelee ja hyväksyy vuoden 2024 talousarvion sekä vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman 11.12.2023. Aluehallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely on 13.11.2023 ja toinen 27.11.2023.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää

1. käynnistää välittömästi esittelytekstissä todettujen kustannusten kasvua pysäyttävien toimenpiteiden valmistelun ja toimeenpanon;
2. sisällyttää pidemmän aikavälin taloutta tasapainottavat toimenpiteet vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024 - 2026 taloussuunnitelmavuosien valmisteluun;
3. käynnistää yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut talousarvioon 2024 ja taloussuunnitelmaan 2024 - 2026 liittyen. Henkilöstöjohtaja vastaa yhteistoimintaneuvottelujen käytännön toteutuksesta.

Käsittely:

Merkitään, että asiaa selosti toimialajohtaja Sami Sipilä.

Asiasta käydyn keskustelun aikana Janne Laine teki seuraavan muutosesityksen Eija Stenbergin ja Soili Moilasen kannattamana:

"Esitän että aluehallitus toteaa, että aluevaltuusto ei hyväksynyt pykälässä 71 liitteenä ollutta palvelutuotantosuunnitelmaa, joten siinä esitetyistä palvelutoimipisteiden palveluiden lakkautuksista ja palvelutasojen heikennyksistä ei käynnistetä yt-neuvotteluita eivätkä ne kuulu siis supistusten tai muutosten piiriin."

Todettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että esittelijän esityksestä on tehty poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät

Jaa ja ne, jotka kannattavat Laineen esitystä äänestävät Ei.

Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 8 Jaa ääntä ja 4 Ei ääntä, 1 poissa. Puheenjohtaja totesi, että esittelijän esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi.

Merkitään, että tämän asian käsittelyn aikana kokouksesta poistuivat Oskari Valtola klo 10.58 (tilalle henkilökohtainen varajäsen Ari Hänninen klo 10.59), Kimmo Kuosmanen klo 11.00 ja Sami Sipilä klo 11.09. Lisäksi merkitään, että tämän asian käsittelyn jälkeen kokouksesta poistui Janne Laine klo 11.11.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi: Toimialajohtajat, henkilöstöjohtaja

Äänestystiedot

Esittelijä Jaa / Laine Ei / Tyhjä